

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 556/2023-13

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša a zo sudcov Ladislava Duditša (sudca spravodajca) a Libora Duľu v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED]

[REDACTED], proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave č. k. 6 Tos 115/2023 z 18. júla 2023 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 1. augusta 2023 domáha vyslovenia porušenia základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 1 písm. c) a ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozhodnutím všeobecného súdu označeným v záhlaví tohto uznesenia. Sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd prikázal zrušiť napadnuté rozhodnutie, sťažovateľa prepustil bezodkladne z väzby na slobodu, priznal mu primerané finančné zadost'učinenie vo výške 10 000 eur a náhradu trov konania vo výške určenej právnym zástupcom.

2. Z ústavnej sťažnosti a ostatných príloh vyplýva, že sťažovateľ je väzobne trestne stíhaný pre obzvlášť závažný zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c) a d) a ods. 2 písm. a) a e) Trestného zákona v znení účinnom do 30. apríla 2022 v dvoch skutkoch uvedených aj v obžalobe podanej 5. augusta 2022. Uznesením sudcu pre prípravné konanie Okresného súdu Trnava (ďalej len „okresný súd“) č. k. 5 Tp 7/2022-15 z 11. februára 2022 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 3 Tpo 10/2022-31 zo 17. februára 2022 bol sťažovateľ vzatý do väzby z dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku a väzba mu začala plynúť 9. februára 2022.

3. Okresný súd uznesením č. k. 2 T 51/2022 zo 7. júla 2023 (ďalej len „uznesenie okresného súdu“) podľa § 79 ods. 3 Trestného poriadku zamietol žiadosť sťažovateľa o prepustenie z väzby

na slobodu z 28. júna 2023. Podľa § 80 ods. 1 písm. c) a ods. 2 Trestného poriadku okresný súd väzbu sťažovateľa nenahradil dohľadom probačného a mediačného úradníka. Zároveň podľa § 80 ods. 1 písm. b) a ods. 2 Trestného poriadku neprijal písomný sľub sťažovateľa a jeho väzbu nenahradil týmto písomným sľubom. Krajský súd napadnutým uznesením podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku sťažnosť sťažovateľa proti uzneseniu okresného súdu ako nedôvodnú zamietol.

4. V napadnutom uznesení krajský súd odkázal na rozhodnutia, na základe ktorých bol sťažovateľ vzatý do väzby, ako aj na postup rozhodovania o poslednej žiadosti sťažovateľa o prepustenie na slobodu. Konanie predchádzajúce vydaniu uznesenia okresného súdu považoval za vykonané v súlade s Trestným poriadkom. Pri posúdení dôvodnosti trestného stíhania sa krajský súd stotožnil s okresným súdom, že pretrváva dôvodné podozrenie, že sa sťažovateľ dopustil žalovaných skutkov, ktoré vykazujú všetky zákonné znaky uvedeného obzvlášť závažného zločinu. Okresný súd vyhodnotil správne a dostatočne dôvodnosť podozrenia, že sa skutky stali a že ich mal spáchať sťažovateľ, čo vyplýva pri prvom skutku najmä z výpovede svedkov [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zo zápisnice o osobnej prehliadke a zo znaleckých posudkov. Pri druhom skutku dôvodnosť podozrenia vyplýva z výpovede sťažovateľa a svedkyne [REDAKOVANÉ], zo zápisnice o domovej prehliadke a zo znaleckého posudku. Krajský súd uviedol, že skutočnosti, na ktorých sa zakladá podozrenie, nemôžu byť na rovnakej úrovni ako skutočnosti potrebné k odôvodneniu odsúdenia, pretože v konaní o väzbe súdy nehodnotia dôkazy s konečnou platnosťou. Sťažnostné námietky k výpovediam svedkov a znaleckému dokazovaniu nepovažoval krajský súd za dôvodné. Bude vecou vyhodnotenia dokazovania, do akej miery sa dôvodné podozrenia potvrdia, pri rozhodovaní o väzbe nie je úlohou súdov vyhodnotiť súčasnú dôkaznú situáciu ani sa vyrovnáť s obhajobou, ako sa domnieva sťažovateľ, avšak musí poukázať na dôkazy, z ktorých vyplýva dôvodné podozrenie. Hodnotením dokazovania pri rozhodovaní o väzbe v rozsahu uvedenom sťažovateľom by mohlo prísť k porušeniu spravodlivého procesu, keďže konečné hodnotenie dokazovania prináleží okresnému súdu v odôvodnení rozsudku. Krajský súd uzavrel, že podozrenie zo spáchania žalovaných skutkov pretrváva v kvalite odôvodňujúcej obmedzenie osobnej slobody sťažovateľa.

5. V uznesení okresného súdu boli podľa krajského súdu zrozumiteľne uvedené konkrétne skutočnosti odôvodňujúce tzv. preventívnu väzbu a sú dané okolnosťami stíhanej trestnej činnosti v kombinácii s osobou sťažovateľa a jeho doterajším životom. Je dôvodne podozrivý, že sa mal drogovej trestnej činnosti vo väčšom rozsahu dopustiť napriek poslednému odsúdeniu z roku 2018 za taký čin, z ktorého výkonu trestu odňatia slobody bol podmiennečne prepustený, a stíhaných skutkov sa mal dopustiť v skúšobnej dobe, v rámci ktorej mu bolo zakázané používať alkoholické nápoje aj iné návykové látky, avšak v krvi aj moči sťažovateľa po zadržení bola zistená prítomnosť metamfetamínu. Podľa záverov znaleckého posudku je závislý od metamfetamínu, k závislosti je nekritický, k liečbe nie je motivovaný, nebolo mu navrhnuté protitoxikomanické liečenie, pretože by nesplnilo svoj účel. Obavu z pokračovania v drogovej trestnej činnosti v prípade prepustenia na slobodu vyvolávajú spomínaná závislosť, neúčelnosť liečby, predpokladané kontakty na osoby, od ktorých si mal sťažovateľ zabezpečiť a ďalej distribuovať metamfetamín, ako aj skutočnosť, že sa mal dopustiť skutkov v skúšobnej dobe, v ktorej evidentne nevedel abstinovať od psychoaktívnych látok. Závislosť a nekritický postoj ku užívaniu drog majú význam pre konštatovanie predpokladu, že by si ich mohol ďalej zadovážovať a prechovávať minimálne pre

vlastnú potrebu, čo už napĺňa skutkovú podstatu trestného činu. V tomto prípade je pri úvahe, či hrozí nebezpečenstvo recidívy trestnej činnosti, namieste zohľadňovanie trestnej minulosti sťažovateľa. K vyjadreniu sťažovateľa, že znalkyňa zistila duševnú poruchu a či je z toho dôvodu trestne zodpovedný, krajský súd uviedol, že znalkyňou boli zistené poruchy psychiky a správania zapríčinené užívaním iných stimulácií a duševná porucha nie je takého charakteru, aby odôvodňovala skúmanie otázky pričetnosti.

6. Podľa krajského súdu sa okresný súd správne vysporiadal aj s otázkou nahradenia väzby, avšak len za existencie výnimočných okolností, ktoré u sťažovateľa nezistil. Prezentované rodinné pomery nepovažoval za výnimočné okolnosti, sťažovateľ nepreukázal, že by rodina v dôsledku jeho neprítomnosti trpela núdzou či iným nedostatkom, ktorý je on schopný eliminovať, a že by záujem rodiny prevážil nad záujmom štátu na jeho väzobnom stíhaní. Predpoklad spáchania závažnej drogovej trestnej činnosti v skúšobnej dobe podmieneného prepustenia z výkonu trestu za drogovú trestnú činnosť, závislosť od metamfetamínu a neúčelnosť liečby nesvedčia o možnosti nahradiť väzbu sťažovateľa jeho písomným sľubom alebo dohľadom probačného úradníka, keďže by sa nimi neeliminovála obava z pokračovania v trestnej činnosti ani v prípade uloženia primeraných povinností a obmedzení.

II.

Argumentácia sťažovateľa

7. Skutok uvedený v prvom bode obžaloby sťažovateľ v celom rozsahu popiera, nespáchal ho, obvinenie je nedôvodné, nie je podložené žiadnym relevantným dôkazom, len výpoveďami svedkov prichytených pri trestnej činnosti. Z odôvodnenia obžaloby ani z dôkazov vykonaných na hlavnom pojednávaní neexistujú priame dôkazy ani ucelená mozaika vyplývajúca z nepriamych dôkazov. Nepostačuje preto akési hmlisté, neisté a konkrétnymi skutočnosťami dostatočne neodôvodnené podozrenie z následku predpokladaného v § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

8. Krajský súd sa nemal čas oboznámiť so spisom, neoboznamoval sa s ním, keďže 12. júla 2023 sa konalo hlavné pojednávanie, na ktorom bol vyhlásený rozsudok. Krajský súd si to nevšimol a svoje rozhodnutie oprel len o strohú argumentáciu, že dôkazy sa nehodnotia s konečnou platnosťou, ale v prípade sťažovateľa bol vyhlásený rozsudok, takže krajský súd mal skúmať všetky dôkazy pri rozhodovaní väzby.

9. V obžalobe je označený „sáčok zn. IKEA“ ako zaistený pri osobnej prehliadke [REDAKOVANÉ], ale nie je to tak, pretože „sáčok IKEA“ bol zadržaný pri domovej prehliadke sťažovateľa. Rozmery vrečka zaisteného pri [REDAKOVANÉ] sa nezhodujú so znaleckým posudkom. Sťažovateľ to namietal od počiatku. Právna kvalifikácia je nesprávna, pretože sťažovateľ nemôže ako konzument, ktorý mal doma prázdne vrečko s pozostatkom drogy, byť postihovaný podľa uvedenej kvalifikácie.

10. Okresný súd a krajský súd nedali riadnu odpoveď na zásadné námietky, najmä z akých dôkazov vyplýva dôvodnosť trestného stíhania, z akých dôvodov považujú právnu kvalifikáciu za správnu a aké konkrétne skutočnosti odôvodňujú preventívnu väzbu sťažovateľa. Uznesenia sú stručné, vágne a arbitrárne, nie je v nich možné nájsť odpovede na žiadne námietky sťažovateľa. V trestnej veci úplne absentuje, že svedkom – kajúcnikom [REDAKOVANÉ] nemožno slepo veriť a že ich tvrdenia treba doložiť ďalšími dôkazmi.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

11. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie práva na osobnú slobodu [čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy, ako aj čl. 5 ods. 1 písm. c), ods. 4 dohovoru] napadnutým uznesením krajského súdu.

12. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a zisťoval, či ústavná sťažnosť obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde), osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

13. Napriek absencii právneho zastúpenia sťažovateľa a z toho vyplývajúceho nedostatku niektorých zákonom ustanovených náležitostí ústavnej sťažnosti (absencia pripojenia kópie právoplatného rozhodnutia, ktorým malo dôjsť k porušeniu jeho základných práv a slobôd, ktorú si ústavný súd zabezpečil, absencia právneho zastúpenia, pozn.) ústavný súd vyhodnotil ústavnú sťažnosť ako obsahovo natoľko zrozumiteľnú, že umožňuje v tejto veci realizovať jej predbežné prerokovanie. Na odstránenie formálnych nedostatkov ústavnej sťažnosti sťažovateľa v záujme hospodárnosti konania nevyzýval, keďže by to nemalo vecný dopad na výsledok tohto konania.

III.1. K namietanému porušeniu práva podľa čl. 5 ods. 1 písm. c) dohovoru napadnutým uznesením krajského súdu:

14. Procesné garancie súdnej kontroly väzby v nasledujúcich štádiách väzobného rozhodovania (napr. preskúmanie žiadosti o prepustenie z väzby, rozhodovanie o predĺžení väzby a rozhodovanie o ponechaní sťažovateľa vo väzbe po podaní obžaloby) poskytuje čl. 5 ods. 4 dohovoru, nie čl. 5 ods. 1 písm. c) dohovoru, ktorý je aplikovateľný v rámci primárneho rozhodovania o vzatí do väzby (uvalení väzby). Článok 5 ods. 1 písm. c) dohovoru sa, naopak, *ratione materiae* vzťahuje predovšetkým na rozhodovanie o pozbavení osobnej slobody (o zatknutí či zadržaní a následne o vzatí do väzby). Napadnuté rozhodnutie krajského súdu sa evidentne týka ďalšieho trvania pozbavenia osobnej slobody sťažovateľa, nie jeho prvotného vzatia do väzby. Sťažovateľove námietky týkajúce sa prípadného porušenia čl. 5 ods. 1 písm. c) dohovoru vo vzťahu k rozhodnutiu krajského súdu v označenom konaní preto ústavný súd posúdil ako zjavne neopodstatnené (obdobne napr. I. ÚS 338/06, I. ÚS 352/06, II. ÚS 318/06, III. ÚS 34/07) s tým, že v okolnostiach daného prípadu bolo potrebné posúdiť ich z hľadiska sťažovateľom označeného čl. 5 ods. 4 dohovoru.

15. Vychádzajúc z uvedeného, z dôvodu, že na vec sťažovateľa (týkajúcu sa rozhodovania o jeho osobnej slobode) je neaplikovateľný čl. 5 ods. 1 písm. c) dohovoru, ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa pri predbežnom prerokovaní v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

16. Pokiaľ sťažovateľ namietal porušenie práv podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1, čl. 13 a 17 dohovoru napadnutým rozhodnutím krajského súdu, tieto nepremietol do petitu ústavnej sťažnosti, ktorý jednoznačne a presne špecifikoval, v nadväznosti na čo ústavný súd považoval tieto námietky len za súčasť jeho ústavnoprávnej argumentácie. Ústavný súd zároveň poukazuje na svoju konštantnú judikatúru, v ktorej zdôraznil, že konania všeobecných súdov, ktorými sa rozhoduje

o väzbe, nie sú konaniami o trestnom obvinení samotnom (konaniami vo veci samej týkajúcimi sa viny obvinenej osoby) a ani konaniami o právach alebo záväzkoch občianskoprávneho charakteru, na ktoré sa vzťahuje čl. 6 ods. 1 dohovoru. Rozhodnutím o väzbe preto nemôže dôjsť k porušeniu čl. 46 ods. 1 ústavy, ako ani čl. 6 ods. 1 dohovoru (základné právo na súdnu a inú právnu ochranu, právo na spravodlivý proces), keďže túto oblasť ochrany práv upravuje vo svojich ustanoveniach čl. 17 ústavy, ako aj čl. 5 dohovoru (m. m. III. ÚS 622/2016). Všetky sťažovateľom namietané nedostatky pri rešpektovaní jeho práv pri rozhodovaní o pozbavení jeho osobnej slobody je možné zaradiť pod čl. 5 ods. 4 dohovoru a čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy.

III.2. K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy a práva podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru napadnutým uznesením krajského súdu:

17. K porušeniu označených práv malo podľa sťažovateľa dôjsť tým, že súdy nereagovali dostatočným spôsobom na argumentáciu sťažovateľa, ich rozhodnutia sú nepreskúmateľné a arbitrárne.

18. Z konštantnej judikatúry ústavného súdu (I. ÚS 100/04, III. ÚS 135/04, II. ÚS 151/09) vyplýva, že na konanie o väzbe je aplikovateľný čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy, v ktorých sú implicitne obsiahnuté hmotné a tiež procesné atribúty základného práva na osobnú slobodu vrátane práva na jej súdnu ochranu v prípadoch pozbavenia osobnej slobody väzbou. Ústavný súd vo svojej judikatúre k čl. 17 ods. 2 ústavy uviedol, že vo vzťahu k väzbe obsahuje viacero čiastkových práv, ako napríklad právo byť vo väzbe len zo zákonného dôvodu a na základe rozhodnutia sudcu alebo súdu; právo podať návrh na konanie, v ktorom by súd neodkladne alebo urýchlene rozhodol o zákonnosti väzby a nariadil prepustenie, ak je táto nezákonná; právo nebyť vo väzbe dlhšie ako po dobu nevyhnutnú, resp. primeranú dobu alebo byť prepustený počas konania, pričom prepustenie môže byť podmienené zárukou (III. ÚS 7/00). Obsah označeného ustanovenia ústavy korešponduje s právami vyplývajúcimi z čl. 5 dohovoru.

19. So zreteľom na to, že čl. 6 sa nevzťahuje na konanie o rozhodovaní o väzbe, procesné záruky v ňom uvedené nemožno bez ďalšieho uplatniť aj v prípade čl. 5 ods. 4 dohovoru, ale, naopak, určité základné procesné záruky sa musia poskytovať aj v konaní podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru, i keď nemusia byť nutne rovnaké ako tie, ktoré vyplývajú z čl. 6 dohovoru (II. ÚS 108/08, II. ÚS 266/13, II. ÚS 175/17). Jednou z nich je aj právo na náležité odôvodnenie rozhodnutia. Jeho obsahom je právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré preskúmateľným spôsobom jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Princíp spravodlivosti („fairness“) pritom zaväzuje súdy, aby pre svoje rozhodnutia poskytli dostatočné a relevantné dôvody (pozri napr. II. ÚS 113/2020).

20. Každé pozbavenie slobody musí byť „záonné“, t. j. musí byť vykonané „v súlade s konaním ustanoveným zákonom“, a okrem toho každé opatrenie, ktorým je jednotlivец pozbavený slobody, musí byť zlučiteľné s účelom čl. 17 ústavy, ktorým je ochrana jednotlivca proti svojvôli (I. ÚS 165/02, II. ÚS 55/98, I. ÚS 177/03, III. ÚS 7/00, I. ÚS 115/07, I. ÚS 187/07). Otázka, či je väzba zákonná, má byť vyriešená nielen s poukazom na vnútroštátny zákon, ale aj na znenie dohovoru (III. ÚS 79/02, III. ÚS 77/05), s ktorým musí byť v súlade. Príslušná zákonná úprava obsiahnutá predovšetkým v Trestnom poriadku je integrálnou súčasťou ústavného rámca zaručenej osobnej slobody (II. ÚS 55/98).

21. Pri posúdení napadnutého rozhodnutia krajského súdu nebolo úlohou ústavného súdu preskúmať správnosť skutkových a právnych záverov, o ktoré krajský súd oprel svoje rozhodnutie, resp. odpovedať na otázku, či sťažovateľ mal byť alebo nemal byť prepustený z väzby na slobodu. Úloha ústavného súdu sa tak v danom prípade obmedzila na posúdenie otázky, či je odôvodnenie napadnutého uznesenia krajského súdu pri jeho posúdení v spojení s odôvodnením uznesenia okresného súdu (IV. ÚS 350/09) ústavnoprávne akceptovateľné. Kasačnú intervenciu ústavného súdu by mohli vyprovokovať také prípadné rozhodnutia a postupy všeobecných súdov v rámci rozhodovania o väzbe, ktoré by v určitom štádiu trestného konania predstavovali zjavný omyl či exces pri posudzovaní formálnych a materiálnych podmienok väzby, prípadne by boli iným evidentným popretím samotnej podstaty ochrany základných práv a slobôd (m. m. I. ÚS 299/2022).

22. Ústavný súd po preskúmaní odôvodnenia napadnutého uznesenia konštatuje, že oba súdy sa zaoberali základnou materiálnou podmienkou väzby sťažovateľa, a to dôvodnosťou podozrenia zo spáchania stíhaného skutku vykazujúceho znaky trestného činu. Primerane odkázali (osobitne okresný súd, pozn.) na konkrétne výsledky dokazovania, ktoré majú podľa mienky ústavného súdu aj vzhľadom na dovtedajší postup okresného súdu vo veci samej dostatočnú relevanciu pre prijatý záver krajského súdu. Krajský súd uviedol konkrétnych svedkov a stručný obsah ich výpovedí, ako aj znaleckých posudkov, ktoré zakladajú dôvodnosť podozrenia ako jednu z materiálnych podmienok väzby. Správne pritom konštatoval, že pri rozhodovaní o väzbe nie je úlohou sťažnostného súdu rozhodujúceho o väzbe vyhodnotiť súčasnú dôkaznú situáciu ani vyrovnáť sa s obhajobou rovnakým spôsobom, ako to uskutočňuje súd pri rozhodovaní o vine a treste.

23. Pokiaľ sťažovateľ v ústavnej sťažnosti namietal ako pochybenia týkajúce sa popisu skutku v obžalobe tzv. „sáčok zn. IKEA“, platí tiež naposledy uvedená veta, keďže aj podľa zápisnice z hlavného pojednávania z 12. júla 2023 ide o jedno z obhajobných tvrdení. Ústavný súd navyše nezistil prítomnosť tejto námietky v sťažnostnej argumentácii sťažovateľa, krajský súd preto ani nemal príležitosť zaujať k nej bližšie stanovisko. Zásada subsidiarity (osobitne v jej materiálnom rozmere) bráni ústavnému súdu zaoberať sa aj argumentmi uvedenými v ústavnej sťažnosti, ale nevyužitými (bez žiadneho dôvodu hodného osobitného zreteľa) v sťažnosti proti uzneseniu okresného súdu. V tejto časti je preto ústavná sťažnosť sťažovateľa zároveň neprípustná podľa § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde v spojení s § 55 písm. d) a § 132 ods. 2 a 3 zákona o ústavnom súde pre nevyčerpanie sťažovateľovi zákonom priznaných prostriedkov na ochranu jeho základných práv a slobôd.

24. Z odôvodnenia vo vzťahu k zákonom predpokladanému dôvodu väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, pre ktorý aj bol sťažovateľ obmedzený na osobnej slobode, vyplýva záver o pretrvávajúcej obave z možného pokračovania v trestnej činnosti sťažovateľom, ktorý je podľa názoru ústavného súdu prijateľne a presvedčivo vyvodený na základe konkrétne opísaných okolností vyplývajúcich z konania. Trestná minulosť (rovnaké alebo podobné činy ako tie aktuálne mu kladené za vinu, pozn.) a skutočnosť, že trestnej činnosti sa mal sťažovateľ dopustiť v skúšobnej dobe podmieneného prepustenia z výkonu trestu v inej (drogovej) trestnej veci, ako aj kritické zhodnotenie osoby sťažovateľa (závislosť a postoj k nej, predpoklady liečby závislosti) sú v tejto súvislosti okolnosti konkrétne a relevantné. Ak konajúce súdy v rámci úvah o preventívnej väzbe vo svojich rozhodnutiach uviedli odsúdenie sťažovateľa z minulosti, ústavný súd nevníma pri už opísanom spôsobe odôvodnenia ústavný nesúlad.

25. Je pravda, že argumentácia krajského súdu je strohejšia ako odôvodnenie uznesenia okresného súdu, to ale bez ďalšieho nemôže viesť k záveru o jeho ústavnej neudržateľnosti, arbitrárnosti či nepreskúmateľnosti. Ústavný súd nezistil, že by krajský súd trval na správnosti záverov okresného súdu bez zohľadnenia sťažnostných argumentov sťažovateľa, hoci ich výslovne neuvádzal. Pri rozhodovaní o väzbe postačuje reálna hrozba, že obvinený bude konať tak, ako predpokladá už uvedený dôvod väzby, ak nebude vzatý do väzby. Zákon teda nevyžaduje absolútnu istotu o naplnení dôvodu tzv. preventívnej väzby (m. m. II. ÚS 348/2016).

26. Sťažovateľova námietka o neoboznámení sa krajského súdu so spisom zjavne nie je verným odzrkadlením priebehu rozhodovania, keďže podľa zistenia ústavného súdu bol spisový materiál predložený so sťažnosťou sťažovateľa krajskému súdu 14. júla 2023 a okresnému súdu bol vrátený 24. júla 2023.

27. Vyhlásenie rozsudku 12. júla 2023 je dôležitou okolnosťou, avšak nie v takom zmysle, ako predpokladá sťažovateľ. Vyhlásenie odsudzujúceho rozsudku, hoci k nemu došlo po vydaní uznesenia okresného súdu a pred vydaním napadnutého uznesenia, neznamenalo, že krajský súd mal hodnotiť dôkazy, ako by išlo o meritórne rozhodnutie o vine a treste, a nie o väzobné rozhodnutie. Vyhlásenie odsudzujúceho rozsudku sa v zmysle judikatúry ústavného súdu prejavuje v zmene náhľadu, pretože pozbavenie slobody po prvostupňovom odsudzujúcom rozsudku je zásadne odlišné od väzby pred neprávoplatným odsúdením (IV. ÚS 479/2022). Dohovor fakticky nekladie na túto väzbu žiadne zvláštne podmienky, ktoré existujú pri aplikácii čl. 5 ods. 1 písm. c) dohovoru. Uvedené zníženie požiadaviek na obmedzenie osobnej slobody na základe odsúdenia príslušným súdom je kompenzované tým, že dohľad požadovaný v čl. 5 ods. 4 dohovoru sa zahrnie do rozhodnutia súdu na konci súdneho konania (De Wilde, Ooms a Versyp proti Belgicku, rozsudok z 18. 6. 1971, ods. 76), teda do prípadného rozhodnutia krajského súdu o prípadnom odvolaní sťažovateľa.

28. Ani skutočnosti, ktoré konajúce súdy prezentovali ako dôvody vylučujúce možnosť nahradenia väzby sťažovateľa miernejším opatrením, sa nejavia ústavnému súdu ako nepreskúmateľné alebo arbitrárne (m. m. III. ÚS 431/2015). Rozhodujúcou skutočnosťou bolo, že ide o trestné stíhanie pre obzvlášť závažný zločin, keď nahradenie väzby prichádza do úvahy podľa Trestného poriadku iba za prítomnosti výnimočných okolností, ktoré súdy nezistili. Relevantné bolo aj zohľadnenie skutkových okolností prípadu, osoby sťažovateľa a nesplnenie účelu podmienčného prepustenia.

29. Všeobecné súdy svoje rozhodnutia o ďalšej existencii zákonného dôvodu väzby, ako aj jej nevyhnutnosti, resp. primeranosti v aktuálnom štádiu konania odôvodnili ústavne prijateľným spôsobom. Ako bolo už pri ústavnom prieskume predchádzajúceho rozhodovania všeobecných súdov o osobnej slobode sťažovateľa uvedené, v rámci rozhodovania o väzbe nie je úlohou súdov s konečnou platnosťou hodnotiť vykonané dôkazy a uzatvárať právnu kvalifikáciu stíhaných skutkov, pretože takéto hodnotenie je vyhradené až rozhodovaniu vo veci samej, ktoré nasleduje po vykonaní celého dokazovania v súlade so zásadou bezprostrednosti a ústnosti po podaní obžaloby, pričom rozhodovanie o väzbe sa odohráva iba v rovine pravdepodobnosti, a nie istoty, čo sa týka dôsledkov, ktoré môžu nastať, ak obvinený/obžalovaný nebude držaný vo väzbe (I. ÚS 428/2023).

30. Ústavný súd po prieskume napadnutého uznesenia krajského súdu z hľadísk, ktoré ústavný prieskum pripúšťa, teda konštatuje, že v prípade sťažovateľa sa nepreukázala neudržateľnosť rozhodnutia obmedzujúceho osobnú slobodu sťažovateľa, resp. preukázala sa jeho udržateľnosť

vo vzťahu k dosiahnutiu legitímneho cieľa. Z odôvodnenia napadnutého uznesenia v zásade nevyplýva nič, čo by signalizovalo arbitrárnosť alebo nepreskúmateľnosť s ohľadom na obsah práva na slobodu zaručeného čl. 5 ods. 4 dohovoru, ako aj základného práva na osobnú slobodu zaručeného čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy, ktoré mali byť postupom a napadnutým uznesením krajského súdu porušené. Neexistuje preto ústavne relevantný dôvod na to, aby ústavný súd svojím rozhodnutím do napadnutého uznesenia zasiahol, pretože jeho odôvodnenie nesignalizuje takú príčinnú súvislosť s namietaným porušením označených práv, ktorá by po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie reálne zakladala dôvod na vyslovenie ich porušenia. Na základe toho ústavný súd považoval ústavnú sťažnosť v tejto časti za zjavne neopodstatnenú, a preto ju podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde odmietol.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. novembra 2023

Miroslav Duriš
predseda senátu